

vetve ÉNy-i irányba bővült. Az Árpád-kori leletanyaga gyenge intenzitást mutatott.

Igási Ugar (M43-59. lelőhely; KÖH 52712): a 36+050–36+500 km-szelvény között húzódik a lelőhely, melynek területe É-i és ÉK-i irányba bővült. Az Árpád-kori leletanyag gyenge intenzitású volt, a nyomvonalba eső K-i és Ny-i oldalon azonban enyhén sűrűsödött.

Igási-ugar (M43-60. lelőhely; KÖH 78657): a 35+300–35+500 km-szelvény között új lelőhelyet találtunk, mely nem mutat kapcsolatot a korábbi hatástanulmányokban és helyszíni szemlék során leírt lelőhelyekkel. A terület K-i irányú kiterjedésének meghatározását az itt található mélysztántás nagyban nehezítette. A lelőhely Árpád-kori leletanyaga gyenge intenzitású volt.

Munkatársak: Balogh Csilla régész, Heipl Mónika, Kerekes Orsolya régésztechnikus.

BEDE ÁDÁM

200. Makó, Ipari Park, M43-29. lh.

(KÖH 55149)

(Csongrád megye) B, Sza, A

Makótól K-re, a Királyhegyesi út D-i oldalán felépülő élelmszergyár építése során a gyár területén kívül, de azzal összefüggésben több kisebb-nagyobb beruházásra került sor (rákosi csatorna nyomvonalának áthelyezése, közművezeték fektetése, bekötőút kialakítása). 2011 folyamán összesen hatszor végeztünk a területen feltárást, illetve leletmentést az Ipari park létesítése I. ütem 1. és 6. lelőhelyein.

A munkálatok a Makó–Hódmezővásárhely közötti vasútvonalról K-re, a Királyhegyesi út D-i oldalán, a telekhatár és a műút közötti részen, egészen a Makót elkerülő útig tartott. A beruházással érintett terület középső részén egy partosabb, a vízjárta részekből kiemelkedő domb található, amelynek D-i részén az Ipari Park I. ütemének 6. sz. lelőhelye feküdt. K-i irányban a csatorna és a közművek nyomvonala, valamint a tervezett bekötőút érintette a Makót elkerülő műút nyomvonalán feltárt M43-29 lelőhelyet, ill. az Ipari Park I. ütem 1. lelőhelyét. E két eltérő megnevezés alatt futó lelőhely a földrajzi viszonyok (azonos dombhát), illetve a megfigyelt régészeti jelenségek (szarmata telep) alapján összetartozik; az M43-29 lelőhely név alatt dokumentáltuk.

A beruházásokkal érintett terület megelőző feltáráseit 2011. május 5–23., szeptember 29–30. és november 15–18. között végeztük el. A megkutatott közel 3 000 m²-en összesen 47 objektumot és 68 statigrafiai egységet különítettünk el. A laposabb részekben, a magas talajvízszint következtében már a humusz eltávolítását követően a szelvény egész területét víz borította, ami nagymértékben megnehezítette, sőt több esetben megakadályozta az objektumok bontását, dokumentálását.

A lelőhelyen feltárt telepobjektumok az előkerült leletanyag alapján három korszakhoz tartoztak. A beruházásokkal érintett terület középső részén található dombhát Ny-i lankájának felső harmadán bronzkori és avar kori telepjelenségek csoportosultak. A közepes és nagy méretű gödrök mellett, azoktól K-re, a domb felső részén egy Ny–K-i tájolású, lekerekített sarkú, téglalap alaprajzú épület került elő. A ház ÉK-i sarkában kiala-

kított kemence tapasztása alatt egy bronzkori gödör maradványát dokumentáltunk. Az épület aljában a cölöphelyek mellett, egy kerek alaprajzú, viszonylag sekély mélységű gödör szerű lemélyedést, illetve részben a kemence előtt, a K-i oldalfal mentén egy omladékréteget is megfigyeltünk. A ház szerkezetét, kialakítását, illetve méretét tekintve teljesen megegyezett a szomszédos dombokon előkerült (Makó Ipari Park I. ütem 1., 2., 3., 5. lh.) kora Árpád-kori kerámiaanyaggal keltezett házakal. Leletanyagában ugyanakkor teljesen különbözött azoktól, miután betöltéséből nagyobb mennyiségű kézzel formált kerámiatöredék, állatsont, valamint kevés salak került elő. Hasonló leletanyagot tartalmaztak a háztól Ny-ra fekvő, többségében méhkas kialakítású tárolóvermek is.

A nyomvonal K-i részére a kisebb-nagyobb méretű, kerek, vagy ovális alaprajzú, méhkas alakú gödrök jellemzőek, amelyek betöltéséből jól iszapolt, jellegzetes szarmata kerámiaanyag került elő. A lapos, jelenleg erősen talajvízes területről egy kút feltárását is sikerült dokumentálnunk, amely jól mutatja, hogy a császárkorban a mainál jóval szárazabb időszak volt. A gödrök mellett néhány árkot, valamint további szabálytalan alaprajzú kisebb-nagyobb jelenség részletét figyeltük meg. A szarmata jelenségek több esetben egymással szuperpozíciót alkottak, ami a területen egykori tartósabb megtelepedésre utal.

A régészeti korú jelenségek mellett, elsősorban a szelvény Ny-i végében néhány újkori/recens beásást is megfigyeltünk. A csatorna K-i végét, valamint a bekötőút É-i részét képező területet ugyanakkor teljesen feldúlt állapotban találtuk, egykori régészeti érintettségéről csak a felszínen gyűjtött néhány kerámiatöredék utalt.

VARGA SÁNDOR

201. Markaz, 1. lelőhely

(KÖH 77239)

(Heves megye) Ő

A Heves Megyei Múzeumi Szervezet, a Dobó István Vármúzeum 2010. augusztus 31. és 2011. április 30. között kutatási terv keretében terepbejárásokat végzett a Mátra D-i részén. Cél a 2004–2007 közötti időszakban azonosított régészeti lelőhelyek műszeres bemérése, további – elsősorban őskori – lelőhelyek feltérképezése a Mátrában, a tervvázlatra alkalmas lelőhelyek felmérése.

A település Ny-i részén, a pliocén-negyedidőszaki hegylábi felszínen, a földúton és a mezőgazdaságilag megmunkált felszínen, 10×10 m-en pattintott őskori kőveket gyűjtöttünk.

Munkatársak: Kerékgyártó Gyula, Kecskeméti Attila, Kecskeméti Daniella, Fodor László (Dobó István Vármúzeum).

Konzulens: Dr. Mester Zsolt egyetemi adjunktus (ELTE Régészettudományi Intézet).

GUTAY MÓNIKA

202. Mályi határa

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ő, U, B, Kö, Kk, Kú

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Múzeumi Igazgatóság 2011-ben elkészítette a „Hatvan (vez.)–Miskolc, Tiszai pu. (kiz.) vonalszakasz megvalósíthatósági tanulmányának és engedé-